

Bij de NHG-Standaard Ziekte van Parkinson

De Farmacotherapeutische Richtlijn over de ziekte van Parkinson is uitgebreid tot een NHG-Standaard met aandacht voor niet-medicamenteuze adviezen. Het op medicatie instellen van de patiënt blijft het werk van de specialist. Naast de symptomen die bij de ziekte kunnen voorkomen, hebben de medicijnen vaak bijwerkingen die bijna evenveel hinder geven als de aan-
doening. Om daarover duidelijkheid te krijgen zal de huisarts regelmatig moeten overleggen met de behandelend neuroloog of, indien beschikbaar, een parkinsonverpleegkundige.

SAMENWERKING MET DE NEUROLOOG

Uit de Landelijke Transmurale Afspraak (LTA) TIA/CVA uit 2004 zijn enkele aandachtspunten te destilleren voor de bespreking met de regionale neuroloog, die ook bruikbaar zijn voor de patiënt met de ziekte van Parkinson. Het gaat om:

- de werkwijze van de huisarts bij de verwijzing naar de neuroloog;
- de toegangstijd tot de polikliniek;
- het optimaliseren van de begeleiding bij comorbiditeit, vooral het cardiovasculair risicomanagement;
- het vervolgtraject voor de controles;
- eventueel het revalidatietraject;
- de inzet van andere eerstelijns hulpverleners;
- de communicatie en vooral de onderlinge telefonische bereikbaarheid van huisarts en neuroloog.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Naast de samenwerking met de tweede lijn zijn er ook veel hulpverleners in de eerstelijns betrokken bij een Parkinsonpatiënt, zoals thuiszorg, fysiotherapeut, apotheker en ergotherapeut. Het is zinvol ook met hen afspraken te maken om de patiënt zo optimaal mogelijk te laten functioneren.

Bij veel ziekenhuizen kan een parkinsonverpleegkundige worden geraadpleegd als zich vragen voordoen. Het ParkinsonNet (www.parkinsonnet.nl) is in het leven geroepen om zowel patiënten als (huis)artsen te informeren over de beschikbaarheid van deskundige

zorgverleners in de regio. Momenteel zijn in alle regio's van Nederland in de ziekte van Parkinson gespecialiseerde zorgverleners, zoals neurologen en parkinsonverpleegkundigen, te vinden.

Behalve de neuroloog en parkinsonverpleegkundige worden in de standaard nog andere hulpverleners genoemd die betrokken zijn bij de parkinsonpatiënt. Denk aan apotheker, fysio-, ergo- en cesartherapeut, logopedist, diëtiste en thuiszorgmedewerkers.

Bij de samenwerking met de apotheker gaat het om:

- Welke voorlichting geven huisarts en apotheker en hoe stemmen ze die voorlichting op elkaar af?
- Welke medicatie en welke toedieningsvormen kiezen huisarts en apotheker bij gelijkwaardige alternatieven?
- Hoe gaan huisarts en apotheker om met het herhalen van deze chronische medicatie en eventuele controles?
- Is er een afspraak over de uitwisseling van gegevens tussen huisarts, apotheker en specialist?
- Bij patiënten met Parkinson is vaak sprake van comorbiditeit. Dan kan de huisarts bij de samenwerking met apothekers een checklist raadplegen in de LESA *Medicatieoverdracht bij ontslag uit het ziekenhuis* (zie www.nhg.org/kennis/richtlijnen/samenwerking). Bij paramedici gaat het vooral om hun bereikbaarheid en inzicht in hun competenties bij de ziekte van Parkinson.

MANTELZORGERS

Met het voortschrijden van de ziekte komt er ook meer druk bij de mantelzorger, die speciale aandacht vraagt. De mantelzorger van een patiënt met de ziekte van Parkinson wordt onvoorbereid voor een groot aantal problemen geplaagd. Dat kan variëren van financiële en organisatorische tot emotionele problemen. In de NHG-PraktijkWijzer *Ouderenzorg* staat een hoofdstuk over de aandachtspunten bij mantelzorgers. Er zijn verschillende screenings- en observatie-instrumenten voor het meten van de belasting van mantelzorgers, zoals de EDIZ (ervaren druk door informele zorg) en de CSI (caregiver strain index). Beide zijn opgenomen in genoemde Praktijk-

Wijzer. Daarin wordt ook aangeraden om samen met de mantelzorger een ondersteuningplan te maken, vergelijkbaar met het zorgbehandelingsplan voor de patiënt. In het ondersteuningsplan staat:

- Welke knelpunten en problemen de mantelzorger ervaart.
- Het doel van de ondersteuning; de beoogde oplossing of het te bereiken resultaat.
- Wat de mantelzorger zelf en de case-manager daarvoor doen.
- Het tijdstip van evaluatie en eventuele bijstelling van het plan.

Informatie over handige producten en domotica vindt u op www.vilatech.nl (zoek in de databank of via 'direct vragen stellen'). Met vragen kunnen patiënten ook terecht op www.parkinson-vereniging.nl. De huisarts kan de NHG-Patiëntenbrief *Ziekte van Parkinson* meegegeven, die een aantal mogelijkheden aanstipt. ■

In H&W is ruimte gereserveerd voor de implementatie van onderwerpen die elders in het nummer worden besproken. Louwrens Boomsma vat de NHG-inbreng samen (l.boomsma@nhg.org).